

Statusrapportering for Sluttutbetaling

Mål for prosjektet.

Fra søknaden, fase II:

Institusjonell kapasitet og kultur ble i fase I avdekket som den viktigste flaskehalsen for å skape flere arbeidsplasser, økonomisk vekst og regional utvikling. Partnerskapet vil derfor at en fase II skal handle om å utvikle en delingskultur. Det nye Partnerskapet ser infrastruktur og omstilling som viktige mulighetsvindu for samarbeid og økonomisk vekst. UNESCO-nominasjonen av Rjukan - Notodden til verdensarvlisten og Kongsberg som globalt industrilokomotiv spiller sentrale roller.

Vi har arbeidet etter seks prosjektmål:

1. Etablering av en kunnskapsdatabase: «Å samle resultat fra næringsutviklingsprosjekter som er gjennomførte, og de som er aktive for å etablere en felles kunnskapsdatabase»
2. Verktøy for strategisk kompetanseutvikling: «Å etablere verktøy for strategisk kompetanseplanlegging i kommunene for å sikre dagens velferdstjenester, og samtidig styrke evnen til fornyelse av tjenester og arbeidsformer i regionen»
3. Leverandørprosjekt: «Å etablere møteplasser for identifisering og initiering av tiltak for kompetanseutvikling og nye samarbeidsformer mellom lokomotivbedriftene og regionale underleverandører»
4. Nye arrangement: «Å etablere en nettverksarena for opplevelsesnæring, eventselskap og festivaler for slik å videreutvikle de etablerte internasjonale festivalene og se hvordan lokale festivaler og arrangement kan gjøres bærekraftige og stimulere til nye arrangement»
5. Samarbeidsarena med høgskole/FoU: «Å etablere samarbeidsarenaer med relevante høgskoler og forskningsmiljøer».
6. Tettere samarbeid med næringsaktører: «Å utvikle en delingsarena for kommunenes næringsapparater og planavdelinger».
7. Nasjonal nettverkssamarbeid: «Å inngå aktivt i det nasjonale nettverkssamarbeidet».

Hva som er gjennomført av større arbeid.

- Utvidet samarbeid om næringsplanarbeid, hvor formålet bl.a. har vært å avdekke felles interesseområder og synergier. Flere av kommunene har vært i gang med fornyelse av sine næringsplaner og dette har derfor blitt en naturlig del av arbeidet. Noen av kommunene igangsetter dette arbeidet først etter prosjektslutt av ByReg-programmet.
- Regionalt samarbeid om tekniske og innovative løsninger på miljø og renseteknologi. Caseprosjekt har vært med lokal bedrift Telemark Technologies, der to kommuner har deltatt som pilotkommuner. I tillegg har vi sett på hvordan kommunene kan få kompetanseheving innen, og deretter samarbeide om, innovative offentlige anskaffelser. Dette arbeidet videreføres etter prosjektslutt av ByReg-programmet.
- Fått større kunnskap om næringsmessige utfordringer i regionen. Bl.a. har vi utfordret næringslivet i regionen til å tenke samarbeid og utvikle innovative løsninger for fremtidige offentlige utfordringer. Regionen består av mange SMB-bedrifter, som ofte taper konkurransen i anbudskonkurranser.
- Arbeid for å øke trafikken i Telemarkskanalen, som igjen kan knyttes til verdensarvområdet og reiselivsutviklingen. Det handler om å skape attraksjonskraft på østløpet, skape båtrelaterte arrangement og montering av flaggstenger/ flagg med «gjestehavn» på 12 punkt fra Akkerhaugen til Notodden. Det har også blitt utgitt brosjyre med kart over steder man kan legge til med båt, i samråd med båtforeninger i østløpet. Østløpet har en klar sammenheng med verdensarvstatusen vi fikk i 2015, Rjukan-Notodden industriarv.
- Stedsinnovasjonskonferanser: Vi slo sammen noen av stedsinnovasjonskonferansene til en stor konferanse under Notodden Bluesfestival. Temaer var globalisering, digitalisering og nye forretningsmodeller. Den røde tråden var hvordan verdiene til bluesen kan overføres til næringslivet, som fellesskap/solidaritet og hvordan reise seg etter nedturer. 200 deltok på konferansen.

Gjennomførte tiltak og forventede resultater ved prosjektslutt. Beskriv også hvordan resultatene måles.

- Utvidet samarbeid om næringsplanarbeid: Arbeidsgruppen har blitt et viktig organ for å sikre mest mulig synergier i arbeidet med næringsstrategien i hver av kommunene. Fra prosjektets side har det blitt gjennomført en workshop med formannskapsmedlemmene/evt. kommunestyremedlemmene i hver av kommunene. Planstrategien har omfattet en drøfting av kommunenes strategiske valg knyttet til blant annet samfunnsutviklingen, og noe av formålet har vært å avdekke felles interesseområder og synergier. Det har vært jobbet med å innhente mål og strategier i næringsplanene, hvor formålet også har vært at Byregionprosjektet kan bidra til bedre planlegging og samordning kommunene i mellom. I tillegg har det blitt lagt vekt på hvordan de enkelte kommunene kan bidra til utvikling i de andre kommunene og vice versa. Noen av kommunene har fullført sine næringsplaner i perioden. Andre skal begynne med dette høsten 2018. Resultatene måles ut fra likhetstrekk i planene og formuleringer som omhandler regionen.
- Regionalt samarbeid om tekniske og innovative løsninger på miljø og renseteknologi. Resultatet er målt etter hvor mange kommuner som har deltatt som pilotkommuner, resultatet ble to kommuner; Seljord og Sauherad. Sauherad har allerede bygget sitt pilotanlegg for rensing, Seljord har prosjektert sitt renselanlegg og er snart klart for bygging.

- Det har blitt gjennomført tillitsundersøkelse i alle kommunene i Notoddenregionen. Undersøkelsen er gjort av Telemarksforskning, og sees i sammenheng med attraktivitetsmodellen. Notodden kommune kom dårligst ut av totalt 23 kommuner som har deltatt. Et lite utdrag fra rapporten:

"Tillitsundersøkelsen i Notodden viser at det er store utfordringer knyttet til tillit i kommunen. Politikerne har de største utfordringene. Politikerne vurderer seg selv lavest av alle de 23 kommuner som har gjennomført slike målinger. De ansatte i kommunen er enige, og vurderer politikerne like lavt. Næringslivet har den nest laveste tilliten til kommunen som er målt. Samtidig har politikerne og de ansatte lav tillit til hverandre. Stedsidentiteten er svak og splittet og det er lite optimisme. Resultatene er dessverre entydig negative. Det er grunn til å anta at de dårlige tillitsforholdene i stor grad hemmer utviklingen i Notodden. For å løse disse problemene bør politikerne gjøre en innsats for å skape mer positiv tillit, både blant seg selv, til og fra sine ansatte og til og fra næringslivet i kommunen".

Notodden kommune er nå i gang med en prosess for å forbedre tilliten i kommunen. Kommuneplan, næringsplan etc. vil være nyttig arbeid som kan bidra til å øke samholdet og tilliten mellom næringsliv, politikere og kommunen. Det vil være naturlig å bruke målinger fra attraktivitetsmodellen som mål for fremtidige planer. Da vil det være lettere å måle resultatene i etterkant. Opplæring i og forståelse av Innovative offentlige anskaffelser kan være et annet tiltak for å øke tilliten mellom næringsliv, administrasjon og politikere.

Antatte effekter på regionens vekst og vekstevne på lengre sikt, for eksempel på befolkning, sysselsetting/arbeidsplasser, verdiskaping fram mot 2023.

Prosjektet har lagt et godt grunnlag for en delingskultur og mer bevisst næringsutvikling for hele regionen, fremfor å se hver enkelt kommune separat. Fokuset er å skape arbeidsplasser, enten i egen kommune eller en av de andre kommunene i regionen. Økt samarbeid i regionen vil på lang sikt bidra til økt befolkning, sysselsetting og verdiskaping i regionen. Vi unner hverandre suksess. Dersom nabokommunen får flere arbeidsplasser kan vår kommune legge tilrette for nye boliger, osv.

Innovative offentlige anskaffelser. Ved å lære opp administrasjon, politikere og næringsliv i denne nye ordningen, vil kommunene skape/få mer innovative løsninger og samtidig bidra til å styrke det lokale næringslivet.

Avsluttet forprosjekt «opplev Notodden» vår 2018, igangsetter hovedprosjekt høst 2018. Målet er økt regionalt samarbeid innen besøk-, handel- og opplevelsesnæring. I løpet av en treårs periode skal Notodden få tettere samarbeid med Tinn, Kongsberg og Midt-Telemark. Det skal tydeliggjøres målgrupper og det unike med hver enkelt destinasjon i regionen.

En vurdering av nytten av å delta i Byregionprogrammet

Mål 2. Verktøy for strategisk kompetanseutvikling: For Byregionprosjektet har Telemarksforskning gjennomført regionale analyser for alle kommunene, slik at det nå er en felles plattform for strategier og tiltak. Effekter av regionalt næringsarbeid er krevende å realisere. Kommunene har en fasilitering- og tilretteleggerrolle for næringsutvikling. Hvordan kan denne rollen aktiviseres til konkrete samspills resultater for å ta ut næringspotensialet i regionen? Hvordan kan utfordringene bli løst ved hjelp av innovative og tekniske muligheter blant ulike tilbydere i regionen? Hvordan kan i så fall tilbyderene (leveandører) benytte denne kompetanse på å løfte seg inn mot større og krevende markeder.

Kommunen har en sentral rolle som bestiller av varer og tjenester, hvor de kan bidra til å styrke lokalt næringsliv. Vi viderefører arbeidet med kompetanseheving om Innovative offentlige anskaffelser.

Mål 3. Leverandørprosjekt: Intensjonene var å samle underleverandører til bl.a. KDA og andre Kongsbergbedrifter. Dette er tonet noe ned, bl.a. fordi markedet kollapset. I stedet for lokomotivbedriftene har vi heller brukt kommunene i regionen. Kommunene er store bestillere og kan bidra sterkt i innovasjon og styrking av det lokale næringslivet. Her endte vi med å bruke en lokal bedrift som case – Telemark Technologies. Vi skal i fremtiden arbeide videre med kompetanseheving innen Innovative offentlige anskaffelser, både overfor kommunene og det lokale næringsliv. Her vil næringssekskapene ha en viktig rolle.

Mål 4. Nye arrangement: Innunder målområdet for opplevelsesnæring er det etablert et prosjekt som har som målsetning og øke trafikken i i det østre løpet av Telemarkskanalen - Østkanalen, som igjen kan knyttes til verdensarvområdet og reiselivsutviklingen for båtfolk inn mot regionen. Det har vært et stort engasjement, både administrativt og politisk i regionen (spesielt Notodden og Sauherad) for utvikling av Østkanalen, og det vil gjennom prosjektarbeidet bli lagt vekt på å opprettholde den gode kontakten og eierskap til prosjektet. Resultatet måles på synlige installasjoner som plassering av flagg, brosjyre og etter hvert antall båtbesøk (overnatting i gjestehavner).

Hovedutfordringer i vårt prosjekt:

Vi har hatt for lite konkrete mål, derfor har vi famlet mye for å finne ut hva vi faktisk skal jobbe med. Det ble en lang og seig start. Det har vært et vanskelig og krevende prosjekt, hvor noe av utfordringen har vært å konkretisere prosjektene. Det har blitt for mye «rykk- og napparbeid». Uklare mål har gitt oss uklar oppfølging og tidsplan.

Prosjektledelse og arbeidsgruppe har bestått av næringslivssjefer/kommunalsjefer. Vi skulle fulgt opp administrasjon og politikere mer, dvs. styringsgruppe og referansegruppe. Eierskapet skulle vært sterkere hos flere. Det er mulig det hadde vært mer hensiktsmessig å plassere Byregionsprosjektet hos rådmenn, for å sikre bedre politisk forankring. Næringslivssjefer/kommunalsjefer har hatt for lite avsatt tid til prosjektet, andre og mer konkrete næringslivsprosjekter har gått foran i prioritetsrekkefølgen. En eksternt engasjert prosjektleder med stram oppfølging hadde trolig styrket arbeidet.